

РЕЦЕНЗИЯ

I. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Димо Красимириов Неделчев е роден на 24.02.1989 г. в град Варна. През 2008г. завършва езикова гимназия „Гео Милев“ в гр. Добрич. През 2014 г. придобива образователна степен „магистър лекар по дентална медицина“ в Медицински университет – София. От 2016 г. е редовен асистент в катедра ДМПДМ, МУ – Варна. През 2023 г. придобива специалност по протетична дентална медицина.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на Катедрен съвет на Катедра „Дентално материалознание и протетична дентална медицина“ при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна на 19.03.2024 г.

Дисертационният труд на д-р Димо Неделчев съдържа 182 страници и е онагледен с 32 таблици, 61 фигури и 3 приложения. Цитирани са 251 литературни източници, от които 16 на кирилица и 235 на латиница.

Материалът е структуриран в няколко основни раздела: Въведение и Литературен обзор - 49 стр.; Цел, задачи, материал и методи - 27 стр.; Резултати и обсъждане – 53 стр.; Заключение; Изводи, Препоръки, Приноси – 6 стр.

III. Актуалност на дисертационния труд

Изучаването на връзките между дефекти в максиларната зъбна редица и звуковата артикулация са основа на редица проучвания в чуждестранната научна литература. В България темата също набира популярност, като са разгледани главно влиянията на подвижните протези върху говорната функция. Доайените на българската стоматологична школа : Проф. д-р Георги Георгиев и Акад. Проф. д-р Николай Попов са работили активно по тази тема. До сега не е изучавано влиянието на единични фронтални максиларни дефекти и тяхното протезиране върху изговора на звуците в

българската реч. Оценката на дъвкателната функция се явява продължение на тема, разработвана в МУ – Варна и се доразвива отново темата за качеството на дъвчане на храната и оформянето на хранителния болус. Правилното формиране на речта е актуална тема, тъй като от това зависи успеха на всяко протетично лечение, особено относно неподвижни конструкции и за лечение на единични фронтални дефекти на горна челюст.

IV. Оценка на Литературния обзор

Докторантът е построил логически литературния обзор върху няколко избрани теми, които се явяват действително много съществени от съдържателна гледна точка:

гласова функция, механизъм на говора, патологични процеси в ларинкса, инструментални методи за изследване на патологични промени в ларинкса, говорна функция, максиларна диастема, диагностичен моделаж, влияние на протезирането върху говорната функция в българския език при лечение на единични фронтални максиларни дефекти, влияние на протетичното лечение върху дъвкателната функция, методи за изследване на дъвкателната функция, обективни и субективни методи за определяне на дъвкателната функция.

Литературният обзор е богат извор на информация, с добре подбрани литературни източници. Изводите от литературния обзор са в основата на въпросите, които по-нататък се изследват в дисертационния труд.

V. Оценка на цел, задачи и методология

Целта на настоящия дисертационен труд е да се проучат промените, настъпващи в говорната и дъвкателната функция след протетично лечение на единични фронтални максиларни дефекти.

За постигането на поставената цел са изпълнени четири задачи, към които по трета задача са оформени две подзадачи.

В проучването са включени 731 единици на наблюдение, разпределени в четирите задачи:

Задача 1 включва 80 лица, нуждаещи се от протетично лечение с неснемаеми конструкции на единични фронтални максиларни дефекти.

Задача 2 включва изследвания върху 149 диагностични гипсови модели.

Задача 3 анализира промяната в говорната функция на 40 пациенти с единични фронтални максиларни дефекти, преди и след тяхното протезиране.

Задача 4 включва 462 пациенти, протезирани в горна челюст.

Изследванията са стартирани след разработване и подаване на документи и получено

Разрешение за провеждане от Комисията по етика на научните изследвания в

Медицински университет-Варна – Разрешение №1 16/28.04.2022 г., както и след

изрично подадено Уведомление за стартиране на научните проучвания.

След провеждане на изследванията по четирите задачи, резултатите са подложени на статистически анализ.

VI. Оценка на резултатите и приносите

Резултатите са представени по отделните изследвани групи като собствените данни са обсъдени в контекста на съвременните чуждестранни изследвания, с отчитане на статистическите зависимости. Богатата дискусия повишава научната стойност на труда. Липсата на дискусия относно промяната в логопедичните показатели в българската реч преди и след неподвижно протезиране само доказва оригиналния характер на проведеното изследване.

Сред най- важните заключения са:

1. Не се установява статистическа зависимост между възрастта на пациентите и честотата на разпространение на диагностицираните с ларингеална патология ($p=0.553$).
2. Българската реч се повлиява чувствително при наличие на дефект на зъбната редица.
3. Средната ширина на МД в изследваната група на жените ($1.43 \text{ mm} \pm 0.24 \text{ mm}$) е по-малка от тази в групата на мъжете ($1.57 \text{ mm} \pm 0.78 \text{ mm}$).
4. Установява се подобрене в 30 от общо 60 логопедични показатели в етап на мокъп и това обуславя добра прогноза на бъдещата конструкция за възстановяване на единичен фронтален максиларен дефект.

Изразявам съгласие с **приносите**, формулирани от докторанта, които се базират на факта, че са в резултат на първото у нас многоаспектно мултидисциплинарно проучване на влиянието на протетичното лечение върху дъвкатената и говорната функции при лечение на единични дефекти във фронта на горна челюст.

Приносите имат теоретико-познавателен характер и голям потенциал за практическо приложение.

VII. Авторефератът

Авторефератът отговаря напълно на изискванията и отразява най-съществените страни на дисертационния труд.

Във връзка с дисертацията са представени **три пълнотекстови публикации**, в които д-р Неделчев е първи автор.

VIII. Заключение

Дисертационният труд на д-р **Димо Красимиров Неделчев** на тема **„Изследвания върху промените, настъпващи в дъвкателната и говорната функции при протетично лечение“** по актуалност, обем, приложени методи и качество на разработката, както и значимост на приносите **отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на МУ - Варна за неговото прилагане**. Във връзка с всичко изложено по-горе **давам убедено своята положителна оценка** и препоръчвам на научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Ортопедична стоматология“, професионално направление 7.2. Дентална медицина на д-р Димо Неделчев.

20.05.2024 г.
гр. Варна

РЕЦЕНЗЕНТ:

/проф. д-р. Методи Абаджиев, дмн/

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679